

ГРА
УКРАЇНСЬКИХ ПРЕСТОЛІВ

стор 2

ТРУДОВИЙ КОДЕКС:
КАЙДАНКИ, ПРИКРАШЕНІ МІШУРОЮ

стор 4

НЕЩАСНІ ВИПАДКИ НА ВИРОБНИЦТВІ
РОЗСЛІДУВАТИМУТЬ ПО-НОВОМУ

стор 5

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО: «УКРАЇНЦІ ХОЧУТЬ ДОКОРІННИХ ЗМІН»

Фото Олександра ПРОКОПЕНКА

21 квітня українці проголосували за зміни, але при владі все одно залишаються посадовці, які довели країну до нинішнього стану. Про це заявила лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко на минулому тижні.

«Насправді сам факт отримання новим президентом булави у руки не змінить одразу життя людей на краще... Немає значення, будуть парламентські вибори черговими чи дочасними... Бо на керівних посадах залишаються ті ж люди, які керували країною останні роки. Саме тому треба розпочати дискусію щодо створення нової коаліції у Верховній Раді та, відповідно, нового уряду, у якого була б абсолютно нова стратегія і тактика управління державою. Іншого виходу немає. Інакше час буде втрачено, а хаос, безлад та бідність, які сьогодні є в Україні, триватимуть», — наголосила політик.

Юлія Тимошенко нагадала про виклики, які стоять перед країною нині.

Так, за її словами, саме на 2019 рік припадає пік виплат за державним боргом — Україна повинна повернути 9 млрд доларів (лише у травні треба сплатити 74 млрд гривень). При цьому міжнародні фінансові структури вже декларують зниження прогнозованого рівня зростання ВВП.

«Це для країни буде стрес. Якщо держава залишатиметься некерова-

ною, у старій парадигмі розвитку, ми втратимо не лише півроку», — зазначила лідер «Батьківщини».

Вона зауважила, що вже сьогодні починає формуватися бюджет на 2020 рік. І якщо залишиться нинішній уряд, то державний кошторис розроблятиметься за тими ж трендами, що й раніше, які передбачали зростання тарифів, падіння економіки, розвал фінансової системи.

За словами Тимошенко, на президентських виборах Україна визначилась: понад 73% громадян більше не хочуть терпіти те, що робили з країною та з людьми останні п'ять років.

«Українці хочуть докорінних змін», — наголосила вона. Тож треба негайно перейти до спокійних та конструктивних дискусій, сформувати нову більшість та новий уряд.

Також лідер «Батьківщини» порадила новообраному президенту створити Національну комісію з розслідування кримінальних злочинів старої влади. Бо швидко перезавантажити правоохоронні органи не вдасться. Саме тому треба негайно залучити усі можливі ресурси задля того, щоб притягнути до відповідальності тих, хто останні п'ять років руйнував країну.

ТРЕБА РОЗПОЧАТИ ДИСКУСІЮ ЩОДО СТВОРЕННЯ НОВОЇ КОАЛІЦІЇ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ТА, ВІДПОВІДНО, НОВОГО УРЯДУ, В ЯКОГО БУЛА Б АБСОЛЮТНО НОВА СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВОЮ. ІНШОГО ВИХОДУ НЕМАЄ. ІНАКШЕ ЧАС БУДЕ ВТРАЧЕНО, А ХАОС, БЕЗЛАД ТА БІДНІСТЬ, ЯКІ СЬОГОДНІ Є В УКРАЇНІ, ТРИВАТИМУТЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETA.VV.COM

Рекомендована ціна
5 гривень

Чесно кажучи, згадуючи історію з інавгурацією новообраного президента Володимира Зеленського, стає соромно за нашу владу. Призначити день, у який переможець виборів склав би присягу, — щонайпростіше. Втім, як виявилось, для народних депутатів це надскладне завдання. З іншого боку, нічому дивуватися, адже на кону доля парламенту.

ОПЕРАЦІЯ «ІНАВГУРАЦІЯ»

Дату і час проведення урочистого засідання парламенту, на якому новообраний президент складає присягу, визначає стаття 165 Закону України «Про Регламент Верховної Ради».

Так, згідно з буквою закону інавгурація відбувається не пізніше ніж через тридцять днів після офіційного оголошення результатів чергових виборів президента України. До речі, якщо вибори були позачерговими, то переможець присягає не пізніше ніж через п'ять днів після офіційного оголошення результатів волевиявлення. Цікава норма й трохи несправедлива.

Також закон говорить про те, що дату і час проведення урочистого засідання визначає сама ВР за погодженням з новообраним главою держави. У разі неприйняття такого рішення цей день визначає спікер. Усе чітко та зрозуміло.

Володимир Зеленський одразу зазначив, що хотів би, щоб інавгурація відбулася в неділю 19 травня. Втім, частина народних депутатів стала дибки, мотивуючи тим, що цього дня в Україні відзначають День пам'яті жертв політичних репресій. Та чи інавгурація це свято? До речі, в столиці на цей день таки запланували свято: 17 та 19 травня в Києві пройшов фестиваль сучасної клезмерської музики та єврейської культури, який збігся із святкуванням Днів Європи в Україні.

Про дати сперечалися, звісно, можна. Але деякі парламентарі були надто зацікавлені, щоб Зеленський не склав присягу раніше 27 травня, бо ж тоді він вже не зміг би розпустити Верховну Раду й призначити дострокові парламентські вибори.

Так, парламентарі розглядали сім проектів постанов, три з яких пропонували провести інавгурацію 19 травня (і навіть один одного дублювати?), інші — 17 травня, 20 травня, 26 травня та 28 травня. От тільки під час обговорення нардеп Андрій Тетерук відкликав свій проект постанови, яким пропонував призначити інавгурацію на 28 травня. Це, звісно, трохи здивувало, але пізніше усе стало зрозумілим. Та про це трохи згодом... В ре-

ГРА УКРАЇНСЬКИХ ПРЕСТОЛІВ

зультаті 315 народних обранців підтримали постанову, яка призначала інавгурацію на 20 травня. Тож дату не погодили із Зеленським. Але, як кажуть, маємо те, що маємо. Ніде дітися.

Радник Зеленського з політичних питань Дмитро Разумков прокоментував ЗМІ голосування у ВР. Він зазначив, що призначенням інавгурації на 20 травня депутати вирішили насолити українському народу і створили проблеми для закордонних гостей.

«Частина народних депутатів вирішила піти будь-яким шляхом, аби не схвалити пропозиції президента країни і тих людей України, які його підтримали на виборах», — сказав він.

Разумков додав, що парламент створив величезний дискомфорт для мешканців Києва, призначивши інавгурацію не на вихідний, а на перший робочий день тижня. Також він підкреслив, що і запрошеним міжнародним делегаціям було б набагато зручніше підлаштуватися під вихідний день і скоригувати свої графіки.

Та зараз видається, що насолити хотіли не так народу, як новообраному президенту. І не тільки з датою інавгурації. Згадайте хоча б історію зі

звільненням голови Конституційного суду... Для початку кілька тижнів у пресі писали про можливе звільнення Станіслава Шевчука та, відповідно, зрив інавгурації. Бо ж до присяги новообраного президента за законом має приводити саме голова КСУ. В результаті нового керівника суду обрано, й інавгурації вже ніщо не загрожує. Проте усе це схоже на банальну гру на нервах...

Разом із тим, поки новообраний президент Володимир Зеленський не приступив до своїх обов'язків, Петро Порошенко часу не витрачав й розгорнув бурхливу діяльність. Після 21 квітня він сумарно призначив на різні посади 188 осіб. Про це повідомило видання Liga.net. Тож зрозуміло, чому він так не хотів розлучатися з булавою.

Між іншим, минулого тижня із Порошенком зустрілися послі країн G7 і закликали його до «плавної передачі влади». З дипломатичної мови, певно, перекладати не треба?

ВРЯТУВАТИ РЯДОВОГО ДЕПУТАТА

За день до того, як «Народний фронт» вирішив вийти з коаліції, в пресі писали про таке рішення фракції. Однак

мало хто вірив, що це може бути правдою, бо ж видавалося дивним. Проте в п'ятницю 17 травня фракція «НФ» оголосила про таке рішення (і тут стає зрозуміло, чому Андрій Тетерук відкликав свою постанову про призначення інавгурації на 28 травня). Тож голова Верховної Ради Андрій Парубій офіційно повідомив про припинення діяльності коаліції «Європейська Україна» з 17 травня і закликав народних депутатів розпочати консультації з формування нової.

«Фактично коаліції не існує вже три роки — з того часу, як з неї вийшла низка депутатів. Тож нинішня гра у парламенті — чергове свідчення того, що депутатам байдуже до людей, які їх обрали. Подовжити своє безтурботне існування для них важливіше. Однак хочемо нагадати, що країна потребує змін і глибоких реформ. Це — запит українського народу. І для його реалізації потрібен дієздатний парламент», — так відреагували в команді Зеленського на вихід «НФ» із більшості.

Тож тепер розпочався відлік? Згідно статті 90 Конституції України президент має право розпустити парламент, якщо протягом одного місяця у Верховній Раді України не сформовано коаліцію де-

**ФОРМУВАННЯ
НОВОЇ БІЛЬШОСТІ
БУДЕ ВКРАЙ
ДРАМАТИЧНИМ.
АЛЕ ДУЖЕ
ВАЖЛИВО ТЕ,
ЩО МИ ПОБАЧИМО,
ХТО З ДЕПУТАТІВ
ПЕРЕЖИВАЄ
ЗА УКРАЇНУ, А ХТО —
ЗА ВЛАСНИЙ МАНДАТ**

путатських фракцій. До речі, засади формування, організації діяльності та припинення діяльності коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді встановлюються Конституцією України і Регламентом Верховної Ради. Та з Регламенту в 2010 році ці норми просто викинули, так і не повернувши. Тож юридичних різнитань не оминати. Втім, в Основному Законі норма-то залишилась...

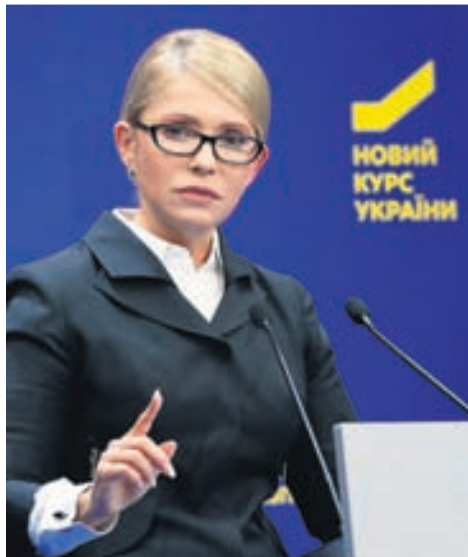
Але відповідно до букви закону розпустити Раду можна тільки за півроку до кінця її каденції. І тут є безліч різнитань. Одні юристи говорять, що кінцева дата для розпуску парламенту 27 травня, інші називають 16 червня. Бо ж парламент дев'ятого скликання може приступити до роботи аж 16 грудня — тобто після офіційного оголошення результатів виборів та після усіх можливих оскаржень. Отже, вже ніяк не встигнути? Такий вибрік — по-іншому рішення «НФ» назвати важко — поставив крапку на розмовах про можливий розпуск ВР? А можливо, це три крапки?

Скільки б юристи не сперечалися, насправді коаліції не існує вже більше трьох років. І за бажання цей факт можна встановити через суд, втім це забере дуже багато часу. Країні вже потрібне перезавантаження — нова більшість і, відповідно, новий уряд, який міг би представити і впровадити в життя адекватну програму виходу країни з кризи.

Але ця битва також буде надважливою. Згідно із статтею 83 Основного Закону у Верховній Раді України за результатами виборів і на основі узгодження політичних позицій формується коаліція депутатських фракцій, до якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України. Тобто мажоритарників залучити не вдасться та й депутатські групи також. Саме тому формування нової більшості буде вкрай драматичним. Але дуже важливо те, що ми побачимо, хто з депутатів переживає за Україну, а хто — за власний мандат... Тож найголовніше попереду.

Яна ДЖУНГАРОВА

**НАСПРАВДІ КОАЛІЦІЇ НЕ ІСНУЄ ВЖЕ БІЛЬШЕ ТРЬОХ РОКІВ.
І ЗА БАЖАННЯ ЦЕЙ ФАКТ МОЖНА ВСТАНОВИТИ ЧЕРЕЗ СУД,
ВТІМ ЦЕ ЗАБЕРЕ ДУЖЕ БАГАТО ЧАСУ. КРАЇНІ ВЖЕ ПОТРІБНЕ
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ — НОВА БІЛЬШІСТЬ І, ВІДПОВІДНО, НОВИЙ
УРЯД, ЯКИЙ МІГ БИ ПРЕДСТАВИТИ І ВПРОВАДИТИ
В ЖИТТЯ АДЕКВАТНУ ПРОГРАМУ ВИХОДУ КРАЇНИ З КРИЗИ**

Нарешті епопея з інавгурацією завершена. Передача влади була просто ганебною, та булаву віддавати все одно потрібно! Здавалося б, можна було почати життя з чистого аркуша. Але ж не все так просто. Нині розпочався новий політичний серіал під назвою «коаліціада».

Минулого тижня, як грім серед ясного неба, фракція «Народного фронту» вийшла з коаліції. Про це з парламентської трибуни заявив лідер фракції Максим Бурбак. За його словами, нові обставини вимагають максимальної консолідації сил. Мовляв, при новому президентові має бути новий порядок та нова коаліція. Він зазначив, що стара більшість виконала своє завдання.

Причини рішення «НФ» цілком зрозумілі. Але ж коаліції і так не було. Насправді чи не вперше в історії незалежної України у нас працює уряд, який опирається на неіснуючу більшість.

Нагадаємо, що 27 листопада 2014 року була створена коаліція «Європейська Україна», яка налічувала 302 народних депутати. Однак наприкінці лютого 2016-го більшість фактично припинила своє існування: з коаліції одна за одною вийшли три фракції — «Самопоміч», «Батьківщина» та Радикальна партія. Тож Блок Петра Порошенка та «Народний фронт» вирішили, що їм добре й удвох. Та тільки виникла одна проблема — у них не вистачало голосів. Запрошувати до коаліції депутатські групи чи мажоритарників не можна. Екс-регіоналів також (хоча частенько вони голосували в унісон). Та недобір мандатів особливо нікого не турбував. БПП та «НФ» говорили, мовляв, коаліція існує. Їм на слово, звісно, ніхто не вірив, та вдіяти нічого не можна було. Петро Порошенко та кож не помічав відсутності коаліції.

Та нині настав час перезавантаження. Вдумайтесь: з моменту призначення Кабміну Гройсмана минуло вже три роки! Рівно стільки ж ми не розуміємо, що діється в парламенті.

Між іншим, сам прем'єр на розпад більшості відреагував досить цікаво. Так, Володимир Гройсман висловив сподівання, що український парламент

Від перезавантаження до переформатування

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

«Люди не готові чекати до осені»

Сергій БИКОВ,
політичний консультант,
голова аналітичного
центру ІНПОЛІТ:

«Ідея сформувати нову більшість та новий уряд, яку першою висловила Юлія Тимошенко, абсолютно природна. І насправді вмотивована інтересами держави. Бо ж, погодьтеся, зараз лідер «Батьківщини» могла б спокійно зайняти позицію сильного опозиціонера. Та нині перед країною стоять серйозні виклики. Зокрема, цього року ми маємо розрахуватися за зовнішніми боргами. І щоб усе пройшло гладко, потрібен якісний склад уряду та ефективний прем'єр. Бо ж президент за законом не може втручатися в роботу Кабміну. Саме тому треба сформувати нову коаліцію і перезавантажувати уряд, щоб шукати шляхи вирішення тих проблем, які нині є на порядку денному.

Якщо зараз не сформувати перехідний уряд, то Україна втратить із півроку часу. А тягнути до осені з кадровими призначеннями та перезавантаженням — це буде деструк-

тивно не тільки по відношенню до держави, а й для самого новообраного президента. Якщо він зараз не продемонструє рішучість, то за кілька місяців рейтинг його політсили може знизитись удвічі. Люди хочуть бачити зміни вже зараз і не готові чекати до осені.

Як домовитися депутатам у цій складній ситуації? Насправді є дуже багато варіантів того, з яких складових зварити коаліційний борщ. Та на мою думку, саме Юлія Тимошенко могла би стати архітектором нової коаліції та претендувати на пост прем'єра. Так, фракція в парламенті у неї невелика, але вона має талант переговорника, й могла би знайти баланс сил. Та найголовніше, що вона має досвід державного управління, вмє розмовляти з МВФ, розуміється на газових питаннях, а також у Тимошенко є покроковий план виходу країни з кризи — «Новий курс», над яким працювала ціла плеяда фахівців у різних галузях. І саме цей план дій може розпочати справжні зміни в Україні. А українці на виборах якраз і сказали, що хочуть змін».

«Давайте будемо чесними, Тимошенко як голова Кабміну дуже сильна та ефективна»

Олег ПОСТЕРНАК,
кандидат історичних наук,
політехнолог,
керівник «Центру
політичної розвідки»:

«Якщо змінюється президент, то повинен змінитися і економічний курс країни — тобто потрібен новий прем'єр. Адже Гройсман асоціюється з минулою владою, із Порошенком, зі згубним економічним курсом країни.

Та й історія з інавгурацією, загалом небажання парламенту оперативно ухвалювати актуальні для суспільства рішення, виводить на ідею перезавантаження більшості та, відповідно, уряду. Ця ідея є справедливою. Ми прекрасно розуміємо, що це був би перехідний Кабінет міністрів, але найменш ми б мали надію на невідворотність змін.

Згідно з даними останніх соціологічних досліджень, українці вважають, що найбільш ефективним і найкращим прем'єром була б Юлія Тимошенко. На її користь спрацьовує оригінальна ви-

борча кампанія та наявність продуктивної технологічної програми.

До речі, у виборчій кампанії Тимошенко були дві лінії — президентська («Нова стратегія миру та безпеки») та прем'єрська («Новий економічний курс», «Нова соціальна доктрина» і так далі). Тож, можливо, вона відчувала, що прем'єрство — це її історична місія.

Давайте будемо чесними, як голова Кабміну вона дуже сильна та ефективна. Тим більше, що в парламентсько-президентській республіці позиція прем'єра більш ресурсна. Очілюючи уряду — модератор, головний виконавець, той, хто тягне на собі всю соціальну і економічну, податкову, фінансову політику країни.

Загалом ідея сформувати нову більшість і новий уряд дуже гарна, але її важко реалізувати на практиці. Все впирається в арифметику — голоси самих же депутатів... Та якщо перезавантаження не станеться, то країною й далі управлятиме Гройсман, який перш за все перейматиметься своєю виборчою кампанією».

і український уряд працюватимуть до наступних парламентських виборів.

«Давайте з вами, спільно з новообраним президентом, усім українським парламентом визначимо той порядок денний, який нас сьогодні об'єднує», — сказав він.

Тож він хоче залишитися? Але ж гряде переформатування більшості...

«Ми маємо змінити систему прийняття рішень, ми маємо бути швидкими, мобільними і максимально якісними», — додав глава Кабміну.

От тільки хочеться запитати, а що БПП та «НФ», а разом із ними й уряду заважало увесь цей час бути швидкими, мобільними та якісними? Тож, може, краще поступитися місцем?

До речі, Центр «Соціальний моніторинг», Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка та Соціологічна група «Рейтинг» провели національне соціологічне дослідження щодо актуальних питань сьогодення. Респондентів з-поміж іншого запитали, кого б вони хотіли бачити прем'єр-міністром України. І перше місце в списку посіла Юлія Тимошенко.

До слова, сама лідер «Батьківщини» пропонувала створити нову коаліцію та новий уряд ще до заяви «Народного фронту». В той же час її політична сила готова об'єднуватися з іншими фракціями в парламенті на ідеологічних засадах заради змін у країні. Про це заявив народний депутат, заступник голови партії Сергій Власенко в інтерв'ю журналістам у кулуарах Верховної Ради України.

«Якщо в парламенті знайдуться політичні сили, які готові принаймні стратегічно розділити погляди «Батьківщини», ми готові з ними обговорювати подальшу співпрацю. Якщо таких людей буде 226, то ми готові говорити про створення коаліції», — сказав він.

Насправді ідея перезавантаження досить цікава та справедлива. От тільки процес цей буде надто важким. Нинішнім урядовцям точно не захочеться втрачати свої місця, особливо напередодні старту парламентської кампанії. Втім, як би не склались обставини і що б політики не думали, у виборців дуже хороша пам'ять, і понад усе вони не люблять, коли їх дурять.

Марія АНІНА

ЦЕНТР «СОЦІАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ», УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ЯРЕМЕНКА ТА СОЦІОЛОГІЧНА ГРУПА «РЕЙТИНГ» ПРОВЕЛИ НАЦІОНАЛЬНЕ СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ СЬОГОДЕННЯ. РЕСПОНДЕНТІВ З-ПОМІЖ ІНШОГО ЗАПИТАЛИ, КОГО Б ВОНИ ХОТІЛИ БАЧИТИ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ УКРАЇНИ. І ПЕРШЕ МІСЦЕ В СПИСКУ ПОСІЛА ЛІДЕР «БАТЬКІВЩИНИ» ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО

На тлі вируючих політичних пристрастей Мінсоцполітики раптом згадало про Трудовий кодекс, який був ухвалений у першому читанні ще у 2015 році, а в 2017-му був підготовлений до другого. Але руки у парламенту восьмого скликання до розгляду документа в цілому відтоді все ніяк не доходили. І ось зараз Мінсоц каже про необхідність ухвалення Трудового кодексу найближчим часом. А щоб українці не надто галасували з приводу підводних каменів законопроекту, нам запропонували «цукерку» у вигляді збільшення терміну відпусток та додаткових гарантій для вагітних.

Нагадаємо, ухвалений у першому читанні документ розгромили в пух і прах не тільки вітчизняні експерти, а й фахівці Міжнародної організації праці (МОП). І, як кажуть у Мінсоцполітики, всі пропозиції були опрацьовані й документ чекає на друге читання аж із 2017 року.

Але, за словами експерта з питань соціальної політики Андрія ПАВЛОВСЬКОГО, не були враховані ані пропозиції експертного середовища і профспілок, ані рекомендації МОП. Більше того, деякі норми кодексу протирічать Конституції України.

«Тому документ як був кабальним для найманих працівників, таким і залишився. Адже із самого початку його писали в інтересах роботодавців», — констатував експерт у коментарі «ВВ».

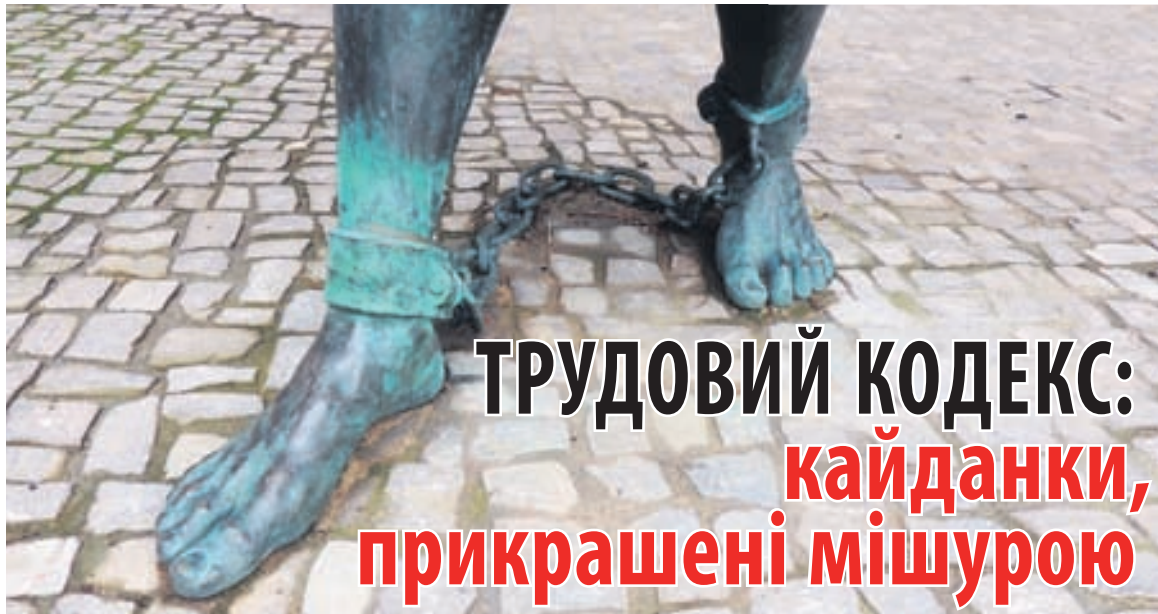
Тому він дивується, що наразі чинний склад Мінсоцполітики, який зробив багато «хорошого» для українців, наприкінці свого перебування при владі згадав саме про Трудовий кодекс. На думку Павловського, цим важливим питанням варто займатися вже новій Раді, щоб нарешті був досягнутий паритет між роботодавцями й працівниками. Але маємо те, що маємо...

Так, у законопроекті справді є норми, які сподобаються пра-

цівникам. Згадати хоча б збільшення щорічних відпусток з 24 до 28 календарних днів. Також ніхто не буде проти збільшення оплати понаднормової праці до трикратного розміру ставки та підвищення на 30% плати за нічні роботи. Та й скорочення випробувального терміну з трьох місяців до одного також не сприйматиметься в штики.

А молодим татусям буде до вподоби ст. 196, яка передбачає нову соціальну оплачувану відпустку чоловікам у зв'язку з народженням дитини тривалістю до 14 календарних днів. Та чи погодиться роботодавець дати повністю два тижні або просто з барського плеча дозволить погуляти кілька днів — велике питання.

Але найбільш резонансні статті, на жаль, нікуди не поділися. Враховуючи те, що укладання договору між роботодавцем та працівником ставиться на чільне місце, саме умови документа можуть створити купу неприємностей для найманих робітників. Так, частина друга ст. 35 передбачає можливість для роботодавця в будь-якій

ТРУДОВИЙ КОДЕКС: кайданки, прикрашені мішурою

сфері укладати зі співробітником договір на певний термін, наприклад від місяця до року. При цьому неодноразове переукладання договору не трансформується в безстрокові відносини і не гарантує працівникові стабільну роботу. За допомогою строкових договорів можна буде постійно тримати співробітників на гачку, погрожуючи не продовжити контракт.

Трудовий кодекс передбачає, що роботодавець за допомогою створених ним нормативних актів може врегулювати майже будь-яке питання трудових відносин на свій розсуд. Порушення нормативних актів роботодавця є дисциплінарним проступком, за що спочатку можна винести догану співробітнику, а потім і звільни-

ти його. До речі, приводів для звільнення прописано більш ніж достатньо — від розголошення комерційної таємниці, якою може вважатися розмір зарплати чи запровадження дрес-коду, до нібито недостатньої кваліфікації чи уникнення щеплення чи медогляду.

Нікуди не зникла ст. 29, яка надає право роботодавцю контролювати за допомогою технічних засобів виконання працівниками трудових обов'язків. Також ніщо не змінилось у ст. 138 кодексу, яка дозволяє подовжувати робочий день до 12 годин. Втім, як би не хотілося роботодавцю, він не має права змушувати співробітника працювати більше ніж 40 годин на тиждень.

А ще роботодавець може на місяць віддати трударя «в

люди», позичивши свого найманця іншому підприємству. А якщо Карабасові-Барабасові заманеться, він може включати в трудовий договір робітника обов'язок працювати в дні державних і релігійних свят (ч. 3 ст. 312). Та й долучити до понаднормових робіт людину буде набагато легше — головне вибити з неї згоду. Слово профспілок у цьому разі буде вже без потреби.

У проекті Трудового кодексу вводиться сумнівне поняття «призупинення трудових відносин», згідно з яким роботодавець має право тільки частково виплачувати зарплату. Також воно може застосовуватися, якщо працівник, наприклад, бере участь у страйку (ст. 70).

І це далеко не всі норми, які роблять з трударя маріонетку сучасного Карабаса. Тому у разі ухвалення цього проекту Трудового кодексу робітникам варто готуватися підставляти руки під кайданки...

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

ТРУДОВИМ КОДЕКСОМ ВВОДИТЬСЯ СУМНІВНЕ ПОНЯТТЯ «ПРИЗУПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН», ЗГІДНО З ЯКИМ РОБОТОДАВЕЦЬ МАЄ ПРАВО ТІЛЬКИ ЧАСТКОВО ВИПЛАЧУВАТИ ЗАРПЛАТУ

ДУМКА ЕКСПЕРТА

«У країнах ЄС регламентація порушень трудового законодавства нагадує кримінальний кодекс»

Віталій ДУДІН,
експерт Центру соціальних
та трудових досліджень:

«Лобювання Міністерством соціальної політики ухвалення Трудового кодексу, напевно, не можна розглядати як окреме явище. В умовах передачі влади відбувається криза управління, внаслідок якої виникає те, що можна назвати неліберальним реваншем, коли кола, які лобюють інтереси бізнесу, вибухають активністю.

Доволі показовим у цьому аспекті є рішення Окружного адміністративного суду, яким було скасовано Порядок проведення виїзних перевірок та інспекційних відвідувань Держпраці. За таких умов багато хто з роботодавців вважатиме це сигналом не оформлювати відносини із співробітниками через відсутність покарання у разі недопуску інспектора. Уявити таке в будь-якій іншій країні, яка взяла на себе зобов'язання перед Міжнародною

організацією праці та іншими інституціями, просто неможливо.

Враховуючи те, що уряд не відстоює відмінений судом Порядок, він буде використовувати тему перевірок задля лобювання ухвалення нового Трудового кодексу, в якому закріплені повноваження державних інспекторів із питань праці. І хоча МОП надавала зауваження до другого читання саме в частині повноважень інспекторів, прописані норми все одно не відповідають вимогам наших міжнародних партнерів.

Кодекс не надає право інспектору безперешкодно входити на підприємство, давати вказівки щодо миттєвого виправлення недоліків. Із документа прибрали покарання за недопуск інспекторів на підприємство — зараз за такі дії роботодавцю світить штраф у розмірі 100 мінімальних зарплат, що, до речі, є міжнародною практикою. Адже недопущення інспектора та перешкоджання його діяльності вважається неприйнятним, і в деяких країнах карається в кримінальному порядку.

Згідно із проектом Трудового кодексу, серйозно каратимуться тільки несвоєчасна виплата зарплат та нелегальне працевлаштування. За інші порушення, за формулюваннями документа, накладатиметься штраф у вигляді... трьох мінімальних зарплат. Таке «покарання», наприклад, буде за працю неповнолітніх, хоча в Європі за те саме роботодавця оштрафують принаймні на 1–2 тис. євро.

В усіх цивілізованих європейських країнах використання всіх атипичних трудових відносин (таких, як строкові договори, аутсорсинг та дистанційна робота) супроводжується суворим контролем із боку профспілок, робітничих рад та трудових інспекторів. Наш кодекс цього не передбачає.

Також, попри красиві норми щодо уникнення дискримінації вразливих груп на кшталт людей з обмеженими можливостями, жінок, неповнолітніх тощо, бачимо, що вони не виконуються. І кодекс не дає реальних механізмів подолання цього ганебного явища.

До речі, в країнах ЄС регламентація порушень трудового законодавства нагадує кримінальний кодекс через детально вписані дії, які не можна вчиняти, і що за них буде у разі порушення закону. У нас же підхід український. Тому потрібний реальний захист прав найманих працівників як профспілками, так і контролюючими органами. Крім того, проект Трудового кодексу доцільно ухвалювати тільки після підвищення зарплат українців хоча б до рівня мінімальних європейських (наприклад, у Болгарії мінімальна зарплата у два рази вища, ніж в Україні. — Прим. авт).

Зрозуміло, що уряд, презентуючи Трудовий кодекс, казатиме про більш зрозумілі для людей речі, зокрема про збільшення відпустки на чотири дні. Але мовчатиме про те, що далеко не всі зможуть цим правом скористатися. Адже навіть зараз при прописаній законодавчо відпустці у 24 дні багато хто з робітників може використовувати лише 14, максимум 20 днів. Тому сподіваюся, що наразі документ не буде ухвалений».

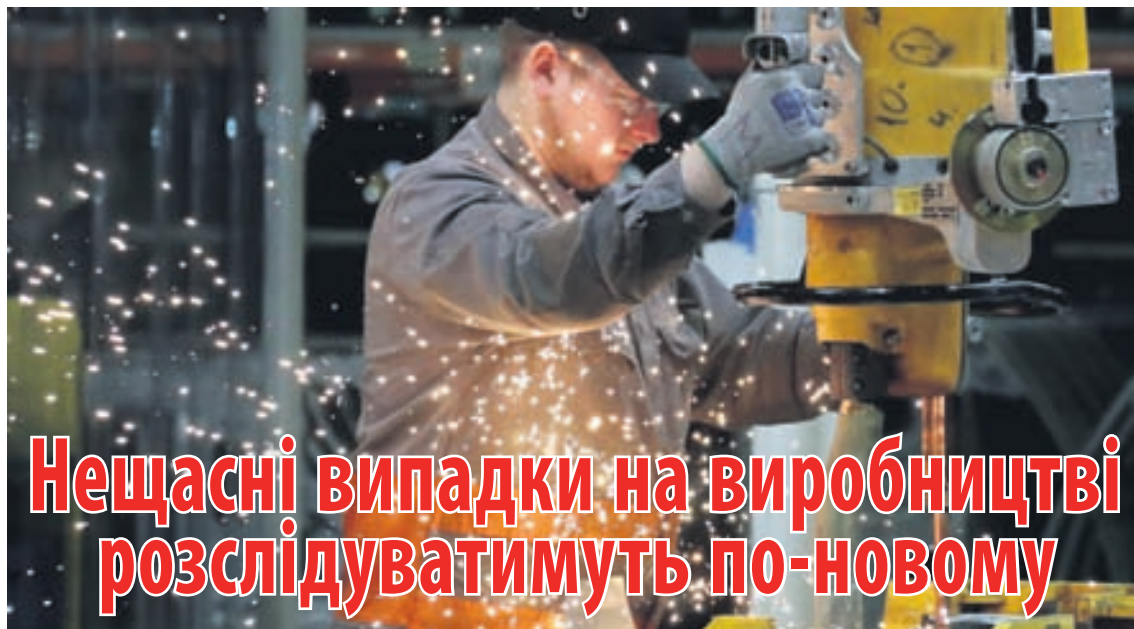
Із 1 червня набирає чинності постанова Кабміну №337, яка затверджує новий Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Аналогічні норми існували і раніше. Але хоч новий документ і передбачає поширення правил на всі види працевлаштування, в тому числі й прихованого, немає жодних гарантій, що в результаті нещасного випадку співробітник отримає компенсацію. Адже винахідливість українських роботодавців у вмінні обминати законодавство просто феноменальна.

У багатьох пунктах новий Порядок повторює попередні редакції. Але є декілька принципових змін. Відтепер вимоги документа поширюються на всіх юридичних і фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, тобто на ФОП і на людей, що ведуть самостійну професійну діяльність.

Також новий документ передбачає проведення розслідування нещасних випадків, що сталися з тими працівниками, яких допустили до роботи без укладання контракту. В поки ще чинній редакції Порядку, затвердженого Кабміном у листопаді 2011 року, у разі нещасного випадку щодо трударів, з якими не уклали офіційних договорів, розслідування не проводиться.

До речі, на силовиків різних відомств та щаблів Порядку не поширюється. Як і в попередніх редакціях цього документа, профільні міністерства, яким підпорядковані ті чи інші структури, визначають власні правила розслідування.

Безперечно позитивним фактом можна вважати розширення поняття зв'язку нещасного випадку з виробництвом. Це тепер не тільки пригода в дорозі (на транспортному засобі підприємства чи власній автівці, яка використовується по роботі), а й події, безпосередньо пов'язані із трудовими обов'язками людини, але коли вона діє за дорученням роботодавця, в результаті чого було заподіяно шкоду здоров'ю. Наприклад, якщо робітник їде кудись за до-

Нещасні випадки на виробництві розслідуватимуть по-новому

МОВОЮ ЗАКОНУ

Що вважається нещасним випадком на виробництві

Згідно з новим Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві нещасним випадком вважається обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків або в дорозі (на транспортному засобі підприємства чи за дорученням роботодавця), внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю, зокрема від одержання поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, гострого професійного захворювання (отруєння) та

інших отруєнь, одержання сонячного або теплового удару, опіку, обмороження, а також у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо), контактів із представниками тваринного та рослинного світу, які призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, зникнення тощо.

рученням шефа на громадському транспорті і з ним сталася неприємна пригода, вона буде розслідуватися як нещасний випадок на роботі. Також це може бути й участь у масових заходах чи спортивних змаганнях, які, можливо, й не організував роботодавець, але делегував своїх співробітників.

Ще однією новацією Порядку при розслідуванні нещасних випадків на виробництві є обов'язковий огляд потерпілого на наявність алкоголю, наркотичних засобів, токсичних або отруйних речовин. Раніше такі дослідження були необов'язковими, тому доволі часто й не проводилися. А якщо виявлялося, що нещасний випадок із трударем стався, коли він був у стані алкогольного сп'яніння, матзабезпечення з тимчасової втрати працездатності він не отримував. Тепер навіть якщо обстеження виявить, що співробітник чи то був на підпитку, чи то покурив травички або спожив ще чогось більш «важкого», це все одно буде страховим випадком. А вже роботодавець не від-

сторонив такого трударя від виконання обов'язків, хоча й бачив його стан. Тому це спонукатиме шефів більш прискіпливо стежити не тільки за дотриманням правил техніки безпеки, а ще й запроваджувати «сухий» закон. А вже відповідальність за робітників «під мухою» лежить і на ньому.

А ось неприємним сюрпризом стали зміни із строками давності. Поки що розслідування нещасного випадку не обмежувало права потерпілого чи членів його родини у строках. Навіть якщо роботодавець не повідомив про нещасний випадок або втрата працездатності потерпілим настала не відразу, справу брали на облік та розслідували в будь-який момент після заяви з боку робітника, його родичів чи особи, що представляє його інтереси. Тобто строку давності не було. Тепер розслідування можуть проводити виключно впродовж трьох років з моменту настання нещасного випадку.

Крім того, змінюються строки багатьох процедур.

Наприклад, спеціальне розслідування нещасного випадку тепер має бути проведено впродовж 15 робочих днів, роботодавець повинен виконати обов'язковий припис протягом десяти робочих днів. У старому порядку терміни визначалися не робочими днями, а календарними, і становили десять і п'ять днів відповідно.

А ще новий Порядок звільняє роботодавця від обов'язку надавати сім'ям загиблих і постраждалих матеріальну допомогу, а також компенсувати витрати з доставки та ідентифікації тіла загиблого.

Головне в цьому та й у будь-якому іншому документі соціальної спрямованості — його виконання. А вже роботодавці й за старого Порядку за допомогою гаманця перетворювали підприємства зі шкідливими умовами праці на звичайні. А у разі нещасного випадку навіть з офіційно оформленим співробітником його просто везли до приватної клініки, де постраждалому надавали допомогу, але до відповідних органів інформація про травмування трударя на робочому місці не йшла. Роботодавець також не повідомляв про НВ до Фонду соціального страхування та Держпраці. Відповідно, нещасний випадок був, але вже не на виробництві...

Катерина МІЦКЕВИЧ

В ТЕМУ

Статистика, написана кров'ю

Нещасні випадки на виробництві не є виключно українською проблемою. У світі щороку близько 2,8 млн людей помирають із професійних причин — у середньому 5 тис. людей щодня, тобто кожні 50 секунд гине одна людина. Із них 2,4 млн людей, які помирають від професійних захворювань, а 350 тис. — від нещасних випадків.

Згідно з даними Держслужби праці, минулого року в Україні сталося 409 нещасних випадків зі смертельним наслідком. З організаційних причин загинуло 303 працівники, з технічних — 58 працівників, з психофізіологічних — 48. За чотири місяці 2019 року в Україні зафіксовано 1325 випадків виробничого травматизму, з них — 117 випадків смертей. Лідером із виробничих травм є соціально-культурна сфера та торгівля (340 випадків), на другому місці вугільна галузь (248 випадків), а на третьому АПК (144 випадки).

Ось лише декілька нещасних випадків, які сталися цього року на різних підприємствах України.

25 лютого четверо працівників «АрселорМіттал» потрапили до реанімації опікового центру Дніпра у край тяжкому стані через раптовий викид гарячої пари. Принаймні саме таку версію події озвучували на підприємстві.

5 березня. У Маріуполі на металургійному комбінаті ім. Ілліча (ММК) під час проведення робіт з демонтажу стався обвал, у результаті чого загинув один із співробітників. У лютому цього ж року на цьому ж підприємстві під час проведення робіт стався обвал залізобетонної плити підкранової галереї, загинув один робітник, іншого постраждалого було направлено до лікарні. А минулого року на ММК загинув зварювальник, який під час проведення робіт на доменній печі №5 впав у скіпову яму та отримав травми, несумісні з життям. 14 липня 2017 року на меткомбінаті завалилося перекриття. Троє людей загинули під бетонними плитами. Ще одного робітника було госпіталізовано з переломом руки.

1 травня. У Крюківському районі Кременчука працівнику приватної пекарні затисло руку тістомісом. Допомогу постраждалому надавали співробітники ДСНС та фахівці екстреної медицини.

8 травня у Запоріжжі 34-річного співробітника ТОВ «Мет-промсервіс» під час роботи затягнуло у конвеєр. В результаті отриманих травм він помер.

13 травня на ПрАТ «Полтавський ХПП» оператор обробки зерна під час виконання трудових обов'язків упав з висоти й у тяжкому стані був госпіталізований до реанімаційного відділення.

ЩЕ ОДНІЄЮ НОВАЦІЄЮ ПОРЯДКУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ Є ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ОГЛЯД ПОТЕРПІЛОГО НА НАЯВНІСТЬ АЛКОГОЛЮ, НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ТОКСИЧНИХ АБО ОТРУЙНИХ РЕЧОВИН. РАНІШЕ ТАКІ ДОСЛІДИ БУЛИ НЕОБОВ'ЯЗКОВИМИ, ТОМУ ДОВОЛІ ЧАСТО Й НЕ ПРОВІДИЛИСЯ

Овочі за ціною коштовностей, перебої із поставками нафтопродуктів із Білорусі, а також анонсоване країною-агресором введення паливного ембарго щодо України змусили Держстат, а за ним й Нацбанк визнати, що показник інфляції у квітні на рівні 8,8% у річному вимірі дещо перевищив прогнози регулятора. Однак НБУ, випромінюючи оптимізм, заколисує українців перспективами щодо зниження рівня інфляції до 2020 року до 5%. Також експерти констатують, що цей рік ми переживемо більш-менш без потрясінь. А ось вже 2020-го через погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури можливе повторення кризових часів.

ПРОДУКТИ ЗА ЦІНОЮ ЗОЛОТА

За даними Держстату, в квітні 2019 року у порівнянні з березнем підвищилися ціни на 24 продукти харчування, або більше 77% соціального кошика. Рекордсменами подорожчання стали капуста (на 43,3%), цибуля (на 29,7%), буряк (на 16,1%), морква (на 14,9%) та пшоно (на 14,8%).

Крім того, відбулось зростання вартості всіх видів овочів, хліба, молочної продукції, м'яса, більшості набору бакалії. А ось рису, гречці, салу, цукру і яйцям вдалося подешевшати. Не змінилися ціни на яблука й олію.

В Асоціації постачальників торговельних мереж, яка проводить власний моніторинг, показники дещо відрізняються. Там констатують, що впродовж квітня ціни виросли на 87% соціальних продуктів. Тут лідерами подорожчання стали цибуля (на 63,8%), капуста (на 52,8%), морква (на 30,1%), картопля (на 23,4%) та буряк (на 19,1%).

Лідером здешевлення є курячі яйця, які, згідно з результатами моніторингу Асоціації, за другий місяць весни «просіли» в ціні на 5,2%. Крім того, зменшилася на 0,8% ціна яблук, на 0,5% — рису і на 0,3% — яловичини.

«Стабільно зростає вартість хліба. Хлібний кошик додає за місяць більше 1%. За квітень пшеничний хліб із борошна першого ґатунку зріс у ціні на 1,4%, житній хліб став дорожче на 1,3%, білий із борошна вищого ґатунку — на 1,2%, а батон подорожчав на 1%. Як бачимо, зберігається тенденція, коли ціни на найдешевші сорти хліба зростають більшими темпами, ніж на вироби середнього цінового сегмента. Молочні продукти подорожчали від 0,4% до 0,6%. І це в умовах падіння вартості закупівлі молока у виробників», — зазначає на своїй сторінці у «Фейсбуці» голова Національної ради

економічного розвитку Олексій Дорошенко.

Своєю чергою виконавчий директор Українського дискусійного клубу Олег Пендзин констатував, що попри поступове зменшення індексу інфляції та сповільнення росту споживчих цін до їхньої структури є певні запитання.

«Наприклад, за 4 місяці цього року інфляція склала 3,4%. За той самий період хліб та хлібопродукти подорожчали на 4,9%, а овочі — на 43,3%. Такі дані свідчать про те, що конкретні види продукції зростають у ціні випереджаючими темпами», — зазначив він.

На думку експерта, ситуація з подорожчанням продуктів харчування частково пов'язана з відмовою України від державного регулювання цін на продовольчі товари, а також є наслідком відсутності аналізу попиту й пропозиції.

Також він додав, що у європейських країнах фактор сезонності впливає на вартість

ЗА ЧОТИРИ МІСЯЦІ ЦЬОГО РОКУ ІНФЛЯЦІЯ СКЛАЛА 3,4%. ЗА ТОЙ САМИЙ ПЕРІОД ХЛІБ ТА ХЛІБОПРОДУКТИ ПОДОРІЖЧАЛИ НА 4,9%, А ОВОЧІ — НА 43,3%. ТАКІ ДАНІ СВДЧАТЬ ПРО ТЕ, ЩО КОНКРЕТНІ ВИДИ ПРОДУКЦІЇ ЗРОСТАЮТЬ У ЦІНІ ВИПЕРЕДЖАЮЧИМИ ТЕМПАМИ

продуктів не так сильно, як в Україні.

«У найближчих сусідів, у тій самій Польщі, сезонна динаміка цін становить 1,5–2%. Це свідчить про гарне планування, належні умови зберігання продукції, яка не втрачає своїх споживчих якостей навіть перед надходженням нового врожаю з відкритого ґрунту.

Також на стримування суттєвих коливань вартості продуктів впливає фактор держпідтримки аграріїв та надання їм дотацій на гектар. Та й податок на додану вартість в Європі на продукти харчування складає від 5 до 8%, а в Україні — 20%.

в, що дозволить поліпшити умови зберігання продукції та полегшити умови виходу на ринок, який у нас є доволі монополізованим», — додав Олег Пендзин.

НЕРАЙДУЖНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Економічний експерт Віктор Скаршевський зазначив, що за роки незалежності українці, на жаль, звикли до агресивного інфляційно-девальваційного середовища.

«З початку запровадження гривні у вересні 1996 року до початку 2014-го ціни на продукти збільшилися у 15,5 раза, а гривня девальвувала у 15

Інфляційна крива українського життя

До речі, в Європі городину переважно постачають промислові аграрні виробники, у яких зовсім інший рівень собівартості продукції та інші умови виходу на ринок, ніж у дрібних фермерів чи приватних домогосподарств. У нас все навпаки. Тому було б доцільним, щоб український дрібний аграрний бізнес покращував свою ситуацію через створення споживчих кооперати-

в. А за останні 5 років середньомісячні темпи інфляції й девальвації пришвидшилися майже вдвічі. І з 2014 року ціни виросли у 2,4 раза, тоді як прожитковий мінімум збільшився всього на 50%, а середня пенсія — всього на 70%. Тобто найменш забезпечені верстви населення стали ще біднішими. А нам весь цей час розповідають про макрофінансову стабілізацію», — констатував він.

вольство зросло на 5,4%, а на молочні продукти — на 26%. Це спонукає до підвищення цін й в Україні. Адже чим вища вартість продукції, тим більше зростатиме експорт», — констатував Скаршевський.

Крім того, інфляцію пришвидшує зростання тарифів на житлово-комунальні послуги та паливне ембарго нафтопродуктів із РФ, яке буде запроваджене з 1 червня. Безперечно, стимулює зростання цін й обмінний курс, що не є дивним з огляду на імпортозалежність України.

Економіст, голова громадської організації «Національний інтерес України» Ігор Гарбарук каже, що в бюджеті-2019 інфляція передбачена на рівні 7,4%. МВФ та Світовий банк прогнозують інфляцію на рівні 7,3%, а Нацбанк — на рівні 6,3%.

«Думаю, що річна інфляція буде в межах 10%. Хоча реальна інфляція, якщо прорахувати соціальні продукти, ціни на які підлягають державному моніторингу, сягне 15%, а по деяких позиціях понад 20%», — додав він.

А Віктор Скаршевський вважає, що через сезонність у найближчі місяці ціни будуть стабільними, навіть спостерігатиметься дефляція. Але десь із середини літа девальваційні процеси поновляться, відповідно пришвидшаться темпи інфляції, загалом у 2019 році вона складе близько 10–11%.

«Черговий інфляційний сплеск відбудеться впродовж 9–12 місяців. Тобто вже наступного року слід очікувати різкого погіршення інфляційно-девальваційних процесів. Тому 2020-й може стати повторенням кризових 2008–2009-го та 2014–2015 років», — підсумував він.

Аріна МАРТОВА

Глобальна портова гра Китаю

Минулого місяця компанія Orient Overseas International Ltd., що базується в Гонконгу, оголосила про продаж своєї частки в каліфорнійському контейнерному терміналі порту Лонг-Біч за 1,8 мільярда доларів. Рішення про продаж було прийнято під тиском американських регулюючих органів, які з міркувань національної безпеки зажадали від китайської фірми вивести інвестиції з одного із найбільших у США комерційних портів.

Orient Overseas International Ltd. користувалася портом Лонг-Біч довгі роки, але в липні 2017 року цю фірму придбав за 6,3 мільярда доларів державний гігант у галузі морських перевезень і логістики China Ocean Shipping Company.

Новини про продаж у порту Лонг-Біч як з'явилися, так і зникли, але вони показують, що китайські плани з будівництва портів набагато складніші й амбіційніші. Світ зосередив усю свою увагу на китайських портах у країнах, що розвиваються, таких як Хамбантота на Шрі-Ланці та Гвадар у Пакистані. Однак насправді Пекін вкладає кошти в розвиток і експлуатацію торгових портів не тільки в Азії та Африці, а й по всьому світу.

Вкладати капітали в далекі порти Китай почав ще до того, як голова Сі Цзіньпін офіційно оголосив про запуск своєї найважливішої ініціативи «Один пояс — один шлях», тож нині «радіус дії» морської торгівлі КНР суттєво розширився. Основними стовпами цієї китайської торгівлі є два ключових державних підприємства: China Merchants Port Holdings і COSCO Shipping.

У 2013 році China Merchants Port Holdings купила 49% акцій оператора комерційного контейнерного терміналу Terminal Link. 51% належить французькій фірмі з Марселя CMA CGM. Так ось, маючи міноритарну частку в цьому підприємстві, можна впливати на експлуатацію портових потужностей у французькому Гаврі та французькому ж порті Дюнкерк, у бельгійських Антверпені і Брюгге, а також в американських Маямі і Х'юстоні. А в 2018 році China Merchants Port Holdings придбала

90% найприбутковішого терміналу Бразилії TCP Participações SA.

COSCO Shipping теж пустилася берега, скуповуючи портові активи. Ставши результатом злиття COSCO і China Shipping у 2016 році, ця компанія володіє одним із найбільших у світі флотів контейнеровозів і експлуатує десятки контейнерних терміналів по всьому світу. Наприкінці 2000-х COSCO почала скуповувати акції грецького Пірейського порту неподалік Афінів, і до 2016 року отримала контрольний пакет. Китайські інвестиції допомогли поживити роботу в цьому великому портовому терміналі, і в 2018 році він став другим на Середземному морі після Валенсії.

COSCO Shipping також належать значні частки в інших європейських терміналах: біля бельгійського Брюгге, італійської Генуї, іспанської Валенсії і голландського Роттердама. За межами євразійського простору компанія в 2018 році підписала угоду про виділення двох мільярдів доларів на будівництво і експлуатацію порту на тихоокеанському узбережжі Перу.

Але у західних країн залишаються кошти, що дозволяють їм стримувати зростаючу морську міць Китаю. Наприклад, в Америці є Комітет з іноземних інвестицій США — міжвідомчий орган, який здійснює аналіз і оцінку наслідків іноземних інвестицій для національної безпеки країни. Останніми роками цей комітет все ретельніше стежить за китайськими інвестиціями, запроваджуючи нові обмеження на передачу технологій. Європейський союз, зі свого боку, дав згоду на створення нового механізму аналізу прямих іноземних інвестицій, який запрацював у квітні 2019 року.

Однак європейський механізм застосований до проектів і програм, що становлять інтерес для всього Євро-союзу, а країни-члени самі ухвалюють рішення про іноземні інвестиції на своїх територіях...

Проте співвідношення сил між членами ЄС і США з одного боку, і Китаєм з іншого — більш рівноважне, ніж у тих асиметричних зв'язках, які склалися у Китаю з Перу та іншими країнами Латинської Америки, з державами Карибського басейну і з найменш розвинутими частинами Європи.

Інвестиції в такі порти є мудрим комерційним кроком як для інвестора, так і для одержувача капіталів. Наприклад, Китай почав надавати конче необхідне фінансування для Пірейського порту в Греції саме під час грецької боргової кризи. Це дозволило модернізувати комерційний термінал цього порту попри загальну несприятливу обстановку.

Що стосується Китаю, то в 2017 році частка торгівлі в його ВВП складала 37%. Враховуючи важливість торгівлі, доступ до портів вкрай необхідний основна частина експорту доставляється морем, а не повітрям чи залізницею. Розвиток терміналів і логістичних центрів допомагає Китаю посилювати контроль над шляхами підвозу своїх товарів, сприяє диверсифікації морських торговельних маршрутів і підвищує самодостатність КНР.

Сконцентрованість на темі портів пояснюється не тільки економічними факторами. За своєю природою порти є об'єктами подвійного призначення, оскільки там можуть швартуватися як торгові судна, так і військові кораблі. Китай модернізує свої військово-морські сили і намагається демонструвати свою доблесть і майстерність на морі...

Елеанор АЛЬБЕРТ
The Diplomat, США
(Матеріал публікується зі скороченнями)

Вибори до Європарламенту більше не можна назвати європейськими

26 травня 2019 року громадяни ЄС прийдуть вибирати 751 депутата Європарламенту на п'ятирічний термін.

Європейський союз, який є найуспішнішою політичною структурою у світі з часів Другої світової війни, сьогодні стикається з великими політичними, економічними і соціальними проблемами. Чи знаходять вони своє відображення в нинішній виборчій кампанії? На жаль, ні.

Замість того щоб проводити конструктивні дебати з таких важливих європейських питань, як державні борги, регіональні нерівності, енергетична політика, податкова гармонізація, імміграція, захист інтелектуальної власності, цифрова економіка, європейська передвиборна кампанія спрямована тільки на те, щоб засуджувати тих чи інших кандидатів або правлячі партії в окремих країнах ЄС.

Замість того щоб бути європейськими, ці вибори цікавлять громадян тільки з точки зору врегулювання національних проблем. Вони стали схожими на референдуми, що організовуються для визначення рейтингу своєї влади.

У Франції ми знову побачимо бій між Еммануелем Макроном і Марін Ле Пен, як і в 2017 році. У Великій Британії серйозне випробування чекає на Терезу Мей та її Консервативну партію, що займає четверту позицію. В Італії можливе протистояння між двома протиборчими правлячими партіями, «Лігоу Півночі» і «Рухом 5 зірок», оскільки Демократична партія (лівоцентристська) опинилася за бортом. У Польщі тест належить пройти консервативній партії «Закон і справедливість» (PiS), яка утримує більшість у Сеймі з 2015 року. Її кампанія зводиться до обіцянок виплачувати додаткову місячну пенсію пенсіонерам і збільшити допомогу багатодітним сім'ям. Ці питання ніяк не стосуються Європи. У Німеччині головне питання полягає в тому, чи вдасться правлячим партіям (ХДС і СДПН) зупинити зниження їхньої популярності на тлі недавніх успіхів «зелених» і ультраправої партії «Альтернатива для Німеччини».

Нам нічого більше не залишається, як тільки констатувати тупикову ситуацію з європейськими виборами, згадуючи початкову ідею Валері Жискара д'Естена і Гельмута Шмідта про те, щоб «застосувати більше демократії при будівництві Європи». Пропонуючи обрати Європарламент прямим загальним голосуванням, обидва лідери забули, що політичний інститут ніколи не створював народ, а тільки навпаки. Таким чином, якщо є європейські народи (що поділяють одні й ті ж цінності правління і мають однакове культурне коріння), то єдиного європейського народу не існує.

Невже варто скасувати Європейський парламент? Ні, тому що все-таки непогано, коли директиви аналізуються двома різними суб'єктами, перш ніж вони стають законами на території ЄС. Але він повинен складатися тільки з представників різних національних парламентів. У результаті непрямого голосування він працюватиме за типом Сенату конфедерації.

Рено ЖИРАП
Le Figaro, Франція
(Матеріал публікується зі скороченнями)

ВКЛАДАТИ КАПІТАЛИ В ДАЛЕКІ ПОРТИ КИТАЙ ПОЧАВ ЩЕ ДО ТОГО, ЯК ГОЛОВА СІ ЦЗІНЬПІН ОФІЦІЙНО ОГОЛОСИВ ПРО ЗАПУСК СВОЄЇ НАЙВАЖЛИВІШОЇ ІНІЦІАТИВИ «ОДИН ПОЯС — ОДИН ШЛЯХ», ТОЖ НИНІ «РАДІУС ДІЇ» МОРСЬКОЇ ТОРГІВЛІ КНР СУТТЄВО РОЗШИРИВСЯ. ОСНОВНИМИ СТОВПАМИ ЦЬОЇ КИТАЙСЬКОЇ ТОРГІВЛІ Є ДВА КЛЮЧОВИХ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВА: CHINA MERCHANTS PORT HOLDINGS І COSCO SHIPPING

Стрічки про різного роду шахраїв завжди приваблювали глядачів. У чому секрет такої любові? Це питання надскладне і відповідей може бути багато. Кінотворці користуються цим на повну, знімаючи все нові й нові фільми про аферистів, оспівуючи їхній спосіб життя.

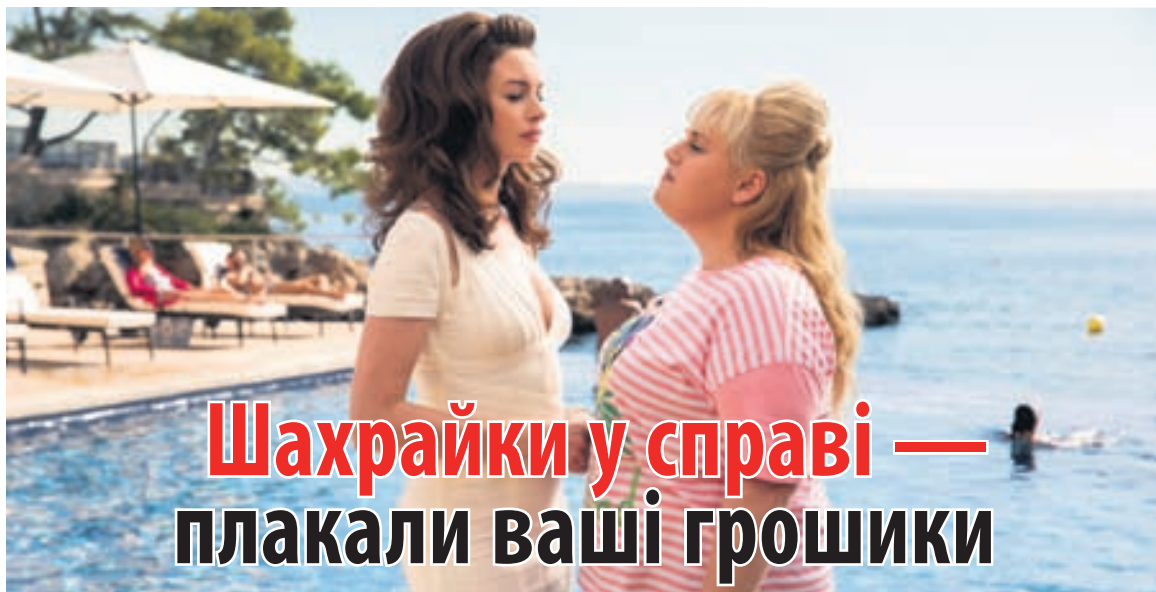
Саме про це усі частини «Друзів Оушена», «Серцеїдки», «Афера Томаса Крауна», «Гамбіт», «Містифікація», «Меверік», «Як вкрати хмарочос», «Спіймай мене, якщо зможеш», «Фокус» та багато-багато інших. Більш того, щороку виходить по кілька шахрайських муві. І ось нещодавно відбулася прем'єра комедії «Шахрайки» — ремейку стрічок «Казки на ніч» 1964 року з Девідом Нівеном та Марлоном Брандо і «Відчайдушні шахраї» 1988 року з Майклом Кейном та Стівом Мартіном. Як бачите, головними героями попередніх фільмів були чоловіки. Нині ж модно мінятися ролями, тож у центрі уваги жінки.

Так от, Пенні (Ребел Вілсон) — звичайна дрібна шахрайка, яка розводить чоловіків на гроші. Дівчина знайомиться зі своїми жертвами в Інтернеті, довго переписується з ними, а потім вигадує жалісливу історію, яка й допомагає видурювати готівку. Так би вона й бавилася, якби один ошуканий та принижений чоловік не заявив у поліцію. Тож Пенні вирішує втекти від проблем подаль і вирушає у мандрівку Європою. Найбільше її приваблює південь Франції — там дуже багато самотніх та заможних кавалерів, яких можна добряче потрусити.

Дорогою Пенні знайомиться зі своєю колегою по шахрайському цеху, тільки більш ви-

сокого рівня — Жозефіною Честерфілд (Енн Хетевей). Спершу між дівчатами виникла напруга, бо ж вони конкурентки і, як з'ясувалося, прямують до одного міста. Жозефіна навіть намагалася позбутися Пенні. Але не вийшло, тож довелось їй узяти героїню Ребел Вілсон у напарниці. Тільки спочатку Пенні треба було просвітити щодо деяких шахрайських хитрощів...

І ось навчання завершене й можна братися до справи. Головні героїні фільму досить вдало розводили чоловіків, видурюючи у них дорогі прикраси, але невдовзі пересварилися. Звісно ж, через гроші. Та в одному місті треба якось співіснувати... На практиці це виявилось дуже важко, тож дами уклали пари: хто перший ошукає обра-

Шахрайки у справі — плакали ваші грошики

ло, хто кого переграє. Але кінцівка буде зовсім неочікуваною. Втім, у таких фільмах інакше не буває.

Енн Хетевей минулого року зіграла в авантурній комедії «Вісім подруг Оушена». Очевидно, роль шахрайки їй дуже сподо-

віддати усі свої багатства. Героїня Хетевей ще на початку фільму говорила, мовляв, чоловіки вважають жінок дурними, тож треба цим користуватись. І в неї це виходить дуже добре.

Героїня Ребел Вілсон — абсолютна протилежність Жозефіні.

зіркою американських комедій. Меліссі Маккарті треба нервувати, бо ж їй добряче наступили на п'яти.

Загалом фільм «Шахрайки» вийшов дуже милий. Не можна сказати, що це шедевр, але це дуже добротне кіно. Навіть дивно, що стрічку зняв режисер-новачок Кріс Еддісон. До того він працював на телебаченні, і це його перший повнометражний сольний проект. Тож початок гарний.

«Шахрайки» — дуже легке, іронічне та інтригуюче кіно. Ця стрічка тематично перекликається зі знаменитою комедією «Серцеїдки» 2001 року, головні ролі в якій зіграли Сігурні Вівер та Дженніфер Лав Х'юїтт. Їхні персонажі також дуже майстерно розводили чоловіків. Та насправді їм було би чому повчитися у героїнь Енн Хетевей та Ребел Вілсон.

«ШАХРАЙКИ» — ДУЖЕ ЛЕГКЕ, ІРОНІЧНЕ ТА ІНТРИГУЮЧЕ КІНО. ЦЯ СТРІЧКА ТЕМАТИЧНО ПЕРЕКЛИКАЄТЬСЯ ЗІ ЗНАМЕНИТОЮ КОМЕДИЄЮ «СЕРЦЕЇДКИ» 2001 РОКУ, ГОЛОВНІ РОЛІ В ЯКІЙ ЗІГРАЛИ СІГУРНІ ВІВЕР ТА ДЖЕННІФЕР ЛАВ Х'ЮІТТ. ЇХНІ ПЕРСОНАЖІ ДУЖЕ МАЙСТЕРНО РОЗВОДИЛИ ЧОЛОВІКІВ. ТА НАСПРАВДІ ЇМ БУЛО БИ ЧОМУ ПОВЧИТИСЯ У ГЕРОІНЬ ЕНН ХЕТЕВЕЙ ТА РЕБЕЛ ВІЛСОН

ну жертву, той і залишається. А жертвою став комп'ютерний геній Томас Вестербург (Алекс Шарп). Це буде надзвичайна битва двох шахрайок — до останнього моменту незрозумі-

балась, тож вона вирішила не виходити з образу. І насправді актриса відіграла блискуче. Її Жозефіна витончена, елегантна, стримана, загадкова — за такою можна піти хоч на край світу та

Вона проста, незграбна, дивакувата, але дуже природна й доплетна. І це буквально гіпнотизує її жертв. Актриса відмінно вжилася у роль шахрайки, довівши, що саме вона нині є головною

«Геній та безумець» — втрачений шедевр

Далекого 1999 року знаменитий голлівудський актор та режисер Мел Гібсон викупив права на екранізацію книги Саймона Вінчестера «Професор та безумець: Історія вбивства», яка розповідала про епопею створення Оксфордського словника. І лише нещодавно на великі екрани вийшла стрічка «Геній та безумець», головні ролі в якій зіграли Мел Гібсон і Шон Пенн. Фільм мав стати шедевром. Але не судилося...

Англія середини XIX століття. Оксфордський професор Джеймс Мюррей (Мел Гібсон) працює над першим в історії словником англійської мови, а його головним соратником стає пацієнт

психіатричної клініки для особливо небезпечних злочинців — доктор Вільям Майнор (Шон Пенн).

Майнор вбив нещасного перехожого через свої видіння, тож суд і вирішив закрити його у психлікарні. Божевільний доктор довго не знаходив собі місця, привиди з минулого увесь час переслідували його... Він ніяк не міг заспокоїтись і отримати прощення від вдови вбитого Елізи Мерретт (Наталі Дормер). Та згодом він почав допомагати Джеймсу Мюррею укладати перший словник англійської мови.

Мел Гібсон та Шон Пенн — боги акторської гри. Певно, в Голлівуді просто немає акторів, які б досягали їхнього рівня. Особливо це стосується Шона Пенна. Це справжня нагорода — спостерігати за ним. Та й Наталі Дормер склала двом титанам кінематографу достойну компанію. Тож у цьому плані в картині усе чудово.

Але загалом фільм справив досить негарне враження. Мел Гібсон став продюсером проекту, хоча якби саме він зайняв режисерське крісло, то ми би стовідсотково отримали на виході кінематографічний шедевр. Ще й досі в пам'яті його остання робота — драма «З міркувань совісті». Цей фільм викликав неймовірні відчуття та справжні слюзи захвату... Але цього разу він зосередився на продюсуванні та виконанні головної ролі.

Спочатку на режисерське крісло претендував Люк Бессон. Та це було трохи дивно... Знаменитий постановник спеціалізується на дещо інших жанрах... Тож у режисерське крісло сів Фархад Сафінія, який як сценарист працював разом із Гібсоном в «Апокаліпсисі». Та це також дуже дивний вибір, враховуючи те, що жодного режисерського досвіду у Сафінія не було. І перший млинець у нього вийшов грудкою.

Загалом сюжет фільму цікавий, окремі дуже сильні сцени, актори грають геніально... Але усе разом має якийсь не дуже гарний вигляд. Та й атмосфера стрічки настільки гнітюча, що рахуєш хвилини до кінця. А ще тут є декілька ляпів, які не можна пробачити. Наприклад, дія відбувається протягом багатьох років, а деякі персонажі анітрохи не старіють...

Насправді в процесі виробництва продюсер та режисер дуже сильно посварилися зі студією Voltage Pictures, яка порушила безліч домовленостей, не покрила усі витрати на виробництво та недоплатила акторський гонорар. У результаті порушення угоди не було знято кілька важливих сцен. Крім іншого, за контрактом Гібсону як продюсеру було надано право вибрати фінальну версію монтажу. Та студія не погодилася з ним остаточну версію фільму. Тож Гібсон образився і відмовився брати участь у рекламній кампанії. Окрім того, він подав позов до суду, однак програв справу. І стає зрозуміло, через що фільм вийшов настільки ніяким.

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: 01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 7

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Наклад 97 525 прим.

Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.

Передплатний індекс: 49450

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Редакція газети «ВВ» може не поділяти думку авторів.

Відповідальність за матеріали у рубриці «Точка зору» несуть автори текстів.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.